

Lokalpolitisk plattform

Senterpartiet har startet arbeidet med en ny lokalpolitisk plattform fram mot kommune- og fylkestingsvalget i 2027. Plattformens del 1 skal fungere som et verktøy for partiets lokallag og fylkeslag i arbeidet med lokale og regionale program, og bidra til å tydeliggjøre Senterpartiets politikk for levende lokalsamfunn i hele landet. Senterpartiets landsstyre vedtok i november 2025 at det skal utarbeides en lokalpolitisk plattform, og mandatet og arbeidsgruppen ble behandlet av sentralstyret i desember 2025.

Senterpartiets lokalpolitiske plattform (del 1) sendes nå på første høring i organisasjonen med svarfrist 15. mai 2026.

Hva er Senterpartiets lokalpolitiske plattform?

Den lokalpolitiske plattformen skal bestå av to deler. Del 1 skal gi et helhetlig uttrykk for Senterpartiets syn på lokaldemokrati, folkestyre og utviklingen av kommuner og fylkeskommuner, og skal:

- Klargjøre partiets prinsipielle syn på folkestyre og lokaldemokrati
- Beskrive kommunenes og fylkeskommunenes rolle som samfunnsutviklere
- Peke ut retning for utvikling av tjenester nær folk
- Løfte fram frivillighetens betydning i lokalsamfunnene

Plattformen skal være et politisk fundament som lokallag og fylkeslag kan inspireres av, og bygge videre på, i sitt programarbeid.

Del 2 av lokalpolitisk plattform utarbeides for bruk i valgkampen fram mot kommune- og fylkestingsvalget 2027. Den skal presentere Senterpartiets nasjonale politikk for å styrke det lokale tjenestetilbudet og selvstyret, både i primærkommuner og fylkeskommune. Konkretisere partiets politikk for forenkling, avbyråkratisering og tillitsbasert styring, og hvordan man kan sikre tjenester nær folk i hele Norge. Fylkeskommunens oppgaver og dens betydning for å kunne videreføre en mangfoldig kommunestruktur vil også bli et tema her.

Arbeidsgruppas sammensetning og arbeid

Arbeidsgruppa har hatt som oppdrag å utarbeide forslaget som er sendt på høring, som skal brukes i organisasjonens programarbeid.

Arbeidsgruppa består av en bredt sammensatt gruppe med erfaring fra både nasjonal og lokal politikk:

Bengt Fasteraune
(leder),
stortings-
representant

Thomas Flesland,
varaordfører i Bergen
Aud Hove, nestleder i KS
og gruppeleder i Innlandet
fylkesting

Britt Kristoffersen Løksa,
ordfører i Hamarøy

Marianne Rossevatn,
formannskapsmedlem
i Hægebostad

Pål Rørby,
ordfører i Hemsedal

Annette Lindahl Raakil,
fylkesvaraordfører i Østfold
Joachim T. Sandnes (sekretær),
politisk rådgiver i stortings-
gruppa

Veien videre

Del 1

Utkast til plattform sendes på høring i organisasjonen 9. april med frist 15. mai.

Et forslag til plattform skal foreligge senest 20. juni, og sendes på ny høring i organisasjonen. Lokallagene inviteres til å gjennomgå plattformen og sende inn endringsforslag innen 1. september. Fylkeslagene gis frist til 1. oktober.

Arbeidsgruppa gjennomgår innsendte endringsforslag og legger fram sin innstilling senest 20. oktober.

Landsstyret sluttbehandler den lokalpolitiske plattformen (del 1) 26.-27. oktober 2026.

Del 2

Et utkast til plattform sendes på høring i organisasjonen senest 1. oktober med høringsfrist 10. desember.

Et endelig forslag til plattform skal foreligge senest 10. januar og sendes på ny høring i organisasjonen. Lokallagene inviteres til å gjennomgå og sende inn endringsforslag senest 10. februar. Fylkeslagene gis frist til 1. mars.

Landsmøtet sluttbehandler den lokalpolitiske plattformen (del 2) 2.-4. april 2027.

Som en del av arbeidet har også Bengt Fasteraune gjennomført presentasjon og dialog med ordfører-samlingen, som har gitt gode innspill til arbeidet.

Senterpartiets prinsipielle syn på folkestyre og lokaldemokrati

Senterpartiet legger til grunn at folkestyret må være inkluderende. Alle innbyggere, uavhengig av bakgrunn, bosted eller livssituasjon, skal ha like muligheter til å delta i det demokratiske fellesskapet. Folkestyret hviler på tillit, mellom innbyggere og folkevalgte, og mellom forvaltningsnivåene.

Lokaldemokratiet er bærebjelken i folkestyret. Senterpartiet har sitt ideologiske utgangspunkt i forvalteransvaret, desentralisering og tillit til menneskers evne og vilje til å ta ansvar for eget fellesskap.

Demokratiet handler om levende lokalsamfunn der folk deltar, engasjerer seg og tar ansvar. Senterpartiet legger til grunn at tillit gir bedre løsninger enn overstyring, kontroll og sentralisering. Samtidig innebærer tillit også ansvar for god økonomistyring, åpenhet, inkludering og aktiv involvering av innbyggerne.

Senterpartiet bygger sin politikk på overbevisningen om at makt skal ligge nær folk. For Senterpartiet er det et grunnleggende prinsipp at oppgaver skal løses på lavest mulig nivå. Folkestyret er sterkest når beslutninger tas av dem som kjenner konsekvensene på kroppen, og når innbyggerne har reell mulighet til å påvirke utviklingen av sitt eget lokalsamfunn. Det representative demokratiet skal ligge fast, men må suppleres av medvirkning og dialog. Innbygger-involvering, folkemøter, rådgivende folkeavstemninger og medvirkningsprosesser i plansaker styrker legitimiteten til politiske vedtak.

Lokalt selvstyre gir rom for ulike løsninger i ulike deler av landet. Norge er et mangfoldig land med store geografiske, næringsmessige og kulturelle forskjeller, som gjør lokale tilpasninger enda viktigere. For Senterpartiet er det et mål å opprettholde og styrke en desentralisert kommunestruktur som sikrer nærhet mellom innbyggere og beslutningstakere.

Statlig detaljstyring, øremerking og omfattende rapporteringskrav svekker det lokale folkestyret. Når staten i økende grad fastsetter standarder, normer og føringer, reduseres det politiske handlingsrommet lokalt. Fylkeskommunen har en særlig rolle i å ivareta regionale interesser og løse oppgaver som strekker seg utover den enkelte kommune. Et sterkt regionalt demokrati bidrar til helhetlig samfunnsutvikling, der samferdsel, utdanning, næringsutvikling og kultur sees i sammenheng.

Senterpartiet vil arbeide for å styrke det kommunale selvstyret gjennom større økonomisk frihet, færre statlige inngrep og tydeligere respekt for lokalt skjønn. Rammefinansiering skal være hovedprinsippet, slik at folkevalgte lokalt kan prioritere ut fra innbyggernes behov.

Senterpartiets syn på folkestyre og lokaldemokrati handler om å bevare og videreutvikle den norske demokratiske modellen, nemlig et desentralisert, tillitsbasert og deltakende folkestyre. Kommuner skal være selvstendige politiske nivåer med ansvar for helhetlig samfunnsutvikling. Når makt spres, ansvar deles og beslutninger tas nær folk, styrkes både demokratiet og fellesskapet. Senterpartiet vil derfor arbeide for et sterkt, levende og reelt lokaldemokrati der folk selv styrer utviklingen av sine egne lokalsamfunn.

Kommuner og fylkeskommuner som samfunnsutviklere

Kommunene og fylkeskommunene er sentrale tjenesteprodusenter, samfunnsutviklere og grunnmuren i folkestyret vårt.

Kommunene skal sikre innbyggerne gode velferdstjenester fra vugge til grav og være førstelinjen for god samfunnsutvikling.

Fylkeskommunen skal støtte og koordinere kommunene til det beste for både kommunene, fylket og Norge, og sikre tjenester som krysser kommune- og regiongrenser.

Kommunen som samfunnsutvikler

Alle landets innbyggere bor i en kommune. Lokaldemokratiet er derfor grunnsteinen i folkestyret og beslutninger skal tas nær folk. Uavhengig av størrelse skal kommunene være generalistkommuner med reell lokal handlefrihet.

Som samfunnsutvikler setter kommunen retningen for utviklingen i egne lokalsamfunn. Dette skjer gjennom planlegging av arealbruk, tilbud av tjenester og langsiktig samfunnsplanlegging. Planene må følges opp med konkrete tiltak for stedsutvikling, boligbygging og næringsutvikling. Kommunene er førstelinjen for næringsutvikling, og må kunne støtte gründere og nyetableringer. God tilrettelegging for næringsliv, kombinert med aktivt arbeid for tilflytting og bolyst, bidrar til levende lokalsamfunn.

Kommunene har ansvar som planmyndighet, men møtes ofte av innsigelser fra statlige aktører og fylkeskommunene. Statlig regelverk og regionale føringer innsnevres stadig det lokale handlingsrommet. Dette svekker muligheten til å bruke lokal kunnskap i utviklingen av areal og lokalsamfunn. Et styrket lokaldemokrati må derfor innebære at kommunale vurderinger veier tungt, og det bør være høy terskel for at fylke eller stat skal overprøve disse med innsigelser.

“ Et styrket lokaldemokrati må innebære at kommunale vurderinger veier tungt, og det bør være høy terskel for at fylke eller stat skal overprøve disse med innsigelser.

Planprosesser er ressurskrevende og tar tid å utvikle.

Forenklete krav og færre innsigelser kan korte ned tiden det tar å lage planer. Samtidig må det legges til rette for at vedtatte planer faktisk kan gjennomføres. Kommunene må sikres en økonomi der de ikke bare kan levere tjenester, men også har handlingsrom til å følge opp samfunnsutviklerrollen. God nok økonomi til å gjennomføre investeringer i konkrete tiltak for stedsutvikling og for å realisere planverk.

Kommunen må sikre:

- Helhetlig samfunnsplanlegging: Rullere kommuneplanens samfunnsdel regelmessig og følge opp med aktuelle planverk som gir retning for den lokale samfunnsutviklingen
- Arealforvaltning: Oppdaterte arealplaner der lokalt skjønn og sjølstyrer veier tungt
- Konkret oppfølging: Næringsarbeid og samfunnsutviklerrolle for å følge opp planer

Fylkeskommunen som samfunnsutvikler

Senterpartiet vil videreføre en forvaltningsmodell med tre nivåer, slik det også er i de fleste europeiske land. Sterke kommuner, mobiliserende fylkeskommuner og en samlende stat.

Fylkeskommunen ble opprettet for å håndtere oppgaver som var for store for de enkelte kommunene, med røtter tilbake til formannskapslovene av 1837. Den moderne fylkeskommunen, med direkte valg og egen administrasjon (fra 1976), ble etablert for å styrke regionale fellesoppgaver.

Gjennom samordning av samferdsel, videregående opplæring, næringsutvikling, og etter hvert støtteordninger til kultur og kulturminner, samt gode råd for arealplanlegging, skal fylkeskommunen bidra til helhetlig utvikling i regionene.

Med økende statlig styring og et stadig voksende byråkrati har demokratiske prosesser og folkestyre blitt utfordret lokalt, regionalt og nasjonalt. For å styrke folkestyret må ansvarsfordelingen tydeliggjøres, og det må vurderes å flytte flere oppgaver fra stat til fylkeskommune. Et tett samarbeid mellom kommuner og fylkeskommune er avgjørende for å få til en god lokal samfunnsutvikling som tar hensyn til lokale forhold. Det bidrar til å sikre gode tjenester nært folk, næringsutvikling og en bærekraftig forvaltning av natur og miljø.

“ For å styrke folkestyret må ansvarsfordelingen tydeliggjøres, og det må vurderes å flytte flere oppgaver fra stat til fylkeskommune.

Norge er mangfoldig både sosialt, geografisk og økonomisk. For å lykkes med en bærekraftig samfunnsutvikling, må man sikre gode og inkluderende prosesser. Kommunene må komme med sine innspill og bli lyttet til slik at ulike behov i fylkene blir hørt. Fylkeskommunen må mobilisere, samhandle og innhente informasjon for å kunne legge gode, strategiske planer.

Man må sikre god geografisk representasjon fra hele fylket for å sikre fylkeskommunen god kompetanse og oversikt over muligheter og utfordringer. Samhandling med kommunene, næringslivet, stat og organisasjoner på fylkesnivå krever god involvering for å lykkes og skape tillit.

Senterpartiet vil styrke lokaldemokratiet gjennom fylkeskommunen som regional samfunnsutvikler. Det forutsetter reell makt og finansiering tilpasset lokale behov slik at fylkeskommunene kan støtte og styrke kommunene, samt en tydelig rolle i samordningen av regionale og nasjonale mål. Fylkeskommunene skal bygge opp under kommunale planer og sikre at kommunene og fylket samordner seg opp mot nasjonale forventninger, føringer og planverk.

Fylkeskommunen må sikre:

- Strategisk retning: Utarbeide regionale planer og strategier som gir retning for utvikling i fylket tilpasset lokale forhold
- Mobilisering: Engasjere kommuner, privat næringsliv, kulturliv og lokalsamfunn for å løse regionale utfordringer.
- Samordning: Koordinere offentlige virkemidler og sektormyndigheter for å skape helhetlige løsninger, for eksempel gjennom ulike strategier og regionale planer.

Kommunene og fylkeskommunene har et potensial for å ta tilbake mer folkevalgt styring over viktige oppgaver og tjenester for innbyggerne sine, spesielt innenfor helse.

Utvikling av tjenestene til kommuner og fylkeskommuner

Gode, offentlige helse- og omsorgstjenester er en avgjørende del av velferdssamfunnet og hvordan velferdskommunen med primærhelsetjenesten utvikler seg og styrkes er viktig. Vi ønsker å endre helseforetaksmodellen fordi folkevalgte i langt større grad må involveres i hvordan sykehusene blir både organisert og driftet, fordi dette har konsekvenser for helsetjenestene for både kommunene og innbyggerne. Vi vil ta sykehusene tilbake til folkevalgt styring og offentlig forvaltning!

1. Utgangspunkt: Trygghet, nærhet og ansvar

Fremover må vi gjøre det beste ut av det vi har. Pengene vi forvalter skal gi best mulige tjenester. Det betyr at vi kontinuerlig må vurdere om vi får nok ut av hver krone, om vi kan redusere byråkrati, om noe bør gjøres annerledes – eller om enkelte oppgaver kan løses i samarbeid med frivillighet og næringsliv der det er naturlig.

Samtidig må vi ta inn over oss en strukturell utfordring i norsk politikk: Mismatchen mellom en rik stat og økonomisk pressede kommuner og fylkeskommuner. Når staten har betydelige inntekter, samtidig som kommunesektoren opplever stramme rammer og økende kostnader, oppstår det et demokratisk problem. Lokale folkevalgte sitter med ansvaret, men uten tilstrekkelig handlingsrom. Mange vil også si at handlingsrommet stadig blir mindre, når krav fra staten med påfølgende store kostnader legges på kommuner og fylkeskommuner uten at det følger med finansiering.

Eksempler på dette er økte nitrogen-rensekraft på avløpsvann og fullføringsreformen i videregående skole. Senterpartiet må finne gode svar på dette gapet, og tydeligere kjempe for kommunesektorens økonomiske behov, redusere styringstrykket og øke handlingsrommet.

2. Tjenesteutvikling i en ny tid

Utviklingen i demografi og samfunnsstruktur påvirker tjenesteproduksjonen i både kommuner og fylkeskommuner. Færre yrkesaktive skal finansiere og utføre tjenester for flere eldre, samtidig som flere unge står i fare for å falle utenfor arbeid og utdanning. Dette legger press på kommuneøkonomien og gjør prioriteringene mer krevende.

Vi må bruke folk og ressurser mer strategisk. Forebygging, tidlig innsats og inkludering i arbeidslivet er avgjørende dersom vi skal sikre bærekraften i velferdsstaten. Vi må bygge gode lokalsamfunn i både store og små kommuner som gjør at naboer og familie i større grad stiller opp for hverandre. Vi må utvikle lokalsamfunn som tar større ansvar på tvers av både aldersgrupper og tjenestenivå og som finner gode måter å sikre både omsorg og velferd på. Alle må bidra med sine kvaliteter og forutsetninger.

Videreutvikling betyr ikke nødvendigvis mer av alt. I noen tilfeller må vi gjøre mindre av det som gir liten effekt, og mer av det som faktisk virker. Tjenestene må bli mer treffsikre, ikke bare mer omfattende.

3. Avbyråkratisering og tillitsreform

Avbyråkratisering og tillitsreform må være en sentral del av videreutvikling av kommuner og fylkeskommuners tjenester. Det er ikke kartet det er noe galt med i norsk kommunestruktur – det er styringstrykket. Det er ikke generalistkommunen som er problemet, men rapporteringskravhysteriet og detaljstyringen som gradvis har bygget seg opp.

“ En tillitsreform krever lokalpolitisk nærhet, kunnskap og forankring.

Prinsippet om generalistkommunen må ligge fast. Alle kommuner skal i utgangspunktet ha ansvar for de samme lovpålagte oppgavene, uavhengig av størrelse. Dette prinsippet sikrer likeverdige tjenester, lokal helhetstenkning og politisk ansvarlighet. Vi må tydeliggjøre hva en generalistkommune er og hvem som har ansvaret for hva på hvilket nivå. Dersom vi uthuler generalistkommuneprinsippet, risikerer vi en utvikling med A- og B-kommuner.

Utfordringen i dag er ikke at kommunene har for mange oppgaver, men at de utsettes for stadig sterkere statlig detaljstyring, økende rapporteringskrav og omfattende dokumentasjonsplikt. Det er også kommunene som må ta over ansvaret når statlige aktører ikke har et tilbud til de som faller mellom to stoler. Dette binder opp fagfolk og svekker lokalt handlingsrom.

Tillitsreform betyr å redusere styringstrykket, forenkle kravene og gi rom for faglig skjønn og lokale prioriteringer. Og vi må tørre å ta noen skikkelige grep. En tillitsreform krever lokalpolitisk nærhet, kunnskap og forankring. For å kunne utforske og finne nye og innovative løsninger trenger man lokalpolitikere som har oversikt, som ser helheten og som både kan samarbeide og gå foran. En tillitsreform krever et firepartssamarbeid der vi har folkevalgte politikere, administrativ ledelse og tillitsvalgte, men også et samarbeid med frivilligheten. Da får vi et fellesskap som kan vurdere hvilke ressurser kommunen har for å kunne løse sine oppgaver.

Vi må også diskutere forventningsgapet i velferdsstaten. Stadig flere individuelle vedtak, diagnoser og spesialtilpasninger har gjort normalen smalere. Flere må inkluderes innenfor en bredere normal, samtidig som de som virkelig trenger ekstra hjelp fortsatt skal få det. Færre enkeltvedtak kan frigjøre ressurser til mer direkte tjenesteyting.

4. Digital utvikling – med sunn fornuft

Digitalisering er nødvendig for å møte framtidens utfordringer, men den må brukes klokt. Riktig bruk av digitale hjelpemidler kan effektivisere saksbehandling, forbedre samhandling og frigjøre tid til kjerneoppgaver. Samtidig må vi unngå «teknologihysteri», der nye løsninger innføres uten at de gir bedre kvalitet, og uten tanke på konsekvenser for brukere, særlig yngre.

I skolen må det være en balansert tilnærming mellom skjerm og papir. Digitale verktøy skal styrke læring og tilgjengelighet, men ikke erstatte faglig dybde, konsentrasjon og relasjoner. Grunnleggende lese- og skriveferdigheter må læres med fysiske bøker, blyant og papir som utgangspunkt.

Digital utvikling skal redusere byråkrati og styrke tjenestene – ikke bli et nytt lag av rapportering og kontroll.

5. Arbeidskraft og forebygging

Tilgangen på kompetent arbeidskraft er en av de største utfordringene framover. Skal vi sikre bærekraftige tjenester, må vi få en større andel av befolkningen i arbeidsfør alder inn i arbeid. Det krever en tung satsing på forebygging og inkludering. NAV må få en tydeligere forebyggende rolle og mer fleksible virkemidler. Regelverket bør åpne for at NAV kan delta i lokale og regionale prosjekter som dokumentert gir resultater, før unge og voksne faller varig ut av arbeidslivet. NAV må tettere på i kommunene og næringslivet for å utløse den arbeidskraftreserven vi har.

Forebygging handler også om møteplasser og tilhørighet. Fritidsklubber og åpne arenaer i nærmiljøet er viktige samfunnsverktøy. De bidrar til sosial læring, konfliktforebygging og integrering på tvers av bakgrunn. Dette er investeringer som styrker fellesskapet og reduserer framtidige kostnader.

Innen helse- og omsorgstjenester må prinsippet om «riktig tjeneste til riktig tid» ligge fast. God kartlegging og bevisst bruk av «omsorgstrappa» er avgjørende for å unngå både under- og overbehandling. Forebyggende tiltak som hverdagsrehabilitering, frisklivssentra-ler, frivillighet og digitale støtteverktøy må styrkes.

6. Familiepolitikk og fødselstall

Utviklingen i fødselstallene representerer en langsiktig utfordring for arbeidskraft og samfunnsøkonomi. Prognoser må ikke bli selvpoppfyllende profetier. Dersom vi erkjenner at vi går tom for folk før vi går tom for penger, må vi også være villige til å bruke ressurser på tiltak som kan bidra til at flere velger å få flere barn tidligere.

Målrettede økonomiske virkemidler, som skattelette per barn, reduksjon i studielån eller bedre låneordninger for barnefamilier, må utredes og vurderes. Dette må kombineres med god barselomsorg og fleksible løsninger i overgangen mellom permisjon og barnehage. Målet må være å skape trygghet og framtidstro.

7. Fylkeskommunens rolle – underkommunisert og avgjørende

Fylkeskommunen er en garantist for en mangfoldig kommunestruktur og korte avstander mellom innbygger og beslutningstaker. Den fungerer som brobygger, katalysator og koblingsboks mellom kommunene. Samfunnsutviklerrollen er underkommunisert, men avgjørende i en tid med økt statlig styring og pressede kommuner med utfordringer knyttet til demografi og tilgang til kompetent arbeidskraft.

Samtidig står fylkeskommunene i en krevende økonomisk situasjon, særlig innen samferdsel. blant annet på fylkesveiene våre: Etterslepet øker stadig, og mange bruer i hele landet har, eller nærmer seg, nådd levetid. Landets fylkeskommuner står ikke lenger bare i en kritisk situasjon når det kommer til vedlikehold, men også når det kommer til store investeringer i infrastruktur.

Her skyver også staten kostnaden over på innbyggerne, når nødvendige investeringer fremtvinger bompengefinansiering.

Kostnadsveksten innen drivstoff, materiell og kontrakter innen kollektivtransporten har gjort det stadig vanskeligere å opprettholde et forsvarlig kollektivtilbud. Dersom staten ikke kompenserer for denne kostnadsveksten, må staten også være villig til å overta ansvaret for kollektivtransporten. Det er ikke bærekraftig at fylkene skal stå alene med et ansvar de ikke har økonomisk forutsetning for å bære.

Statsforvalteren er et kontrollorgan, men fylkeskommunen er utviklingsaktør. Uten en sterk fylkeskommune risikerer vi økte forskjeller mellom regioner og svekket kommunestruktur. Fylkeskommunen må legge til rette for samarbeid, tolke statlige føringer i regional kontekst og bidra til løsninger innen samferdsel, utdanning og næringsutvikling.

8. Kommunene og fylkeskommunene sitt ansvar for opplæring og utdanning

Den norske fellesskolen har og skal ha en stor påvirkning over hvordan den framtidige generasjonen skal utvikle seg og kunne ta ansvar for seg og sine. Vi trenger en mer praktisk skole som gir elevene mestring, gode empatiske evner og en forståelse av både sitt eget lokalsamfunn og resten av samfunnet. I et stadig mer digitalisert samfunn må den lokale fellesskolen, både grunnskolen og den videregående skolen, være motvekten som åpner elevenes forståelse uavhengig av algoritmer, og som gir praktisk kunnskap og erfaring som styrker oss i møtet med en stadig mer urolig verden. Da trenger vi nærhet og trygghet for å oppnå det.

“ For å møte fremtidens demografiutfordringer trenger vi mer fokus på fellesskap, ansvar for eget liv og gode løsninger som både den enkelte og samfunnet har kapasitet til og bruk for.

Kommunene og fylkeskommunene må gis både rom og plass til å utforme sin undervisning slik at samfunnet får den kompetansen og kunnskapen som skal til for å løse framtidige behov. Det må gis plass til mer gründerskap og innovasjon i skolen for å utvikle mennesker som både tenker selv, tar ansvar og viser omsorg.

For å møte fremtidens demografiutfordringer trenger vi mer fokus på fellesskap, ansvar for eget liv og gode løsninger som både den enkelte og samfunnet har kapasitet til og bruk for. Dette må sikres der den kommende generasjon tilbringer mye av tiden sin – i skolen.

Frivillighetens plass i lokalsamfunnet

Frivilligheten bygger Norge nedenfra. Gjennom dugnadsånd, frivillige organisasjoner og lokale initiativ bidrar mennesker over hele landet til å bygge fellesskap, skape tillit og styrke demokratiet. Idrettslag, korps, Røde Kors, speideren, menigheter og en lang rekke andre organisasjoner gir barn og unge trygge oppvekstmiljøer, har skapt møteplasser på tvers av generasjoner, og bidratt med avgjørende innsats i kriser og beredskap.

I dag utfyller frivilligheten det offentlige og bidrar med fleksibilitet, nærhet og engasjement som styrker lokalsamfunn over hele landet. Den norske tillitskulturen og den sterke dugnadsånden er tett knyttet til en levende og inkluderende frivillig sektor. For Senterpartiet er det avgjørende å la frivilligheten utvikle seg videre og legge til rette for dugnad og frivillighet, også i fremtiden.

Idrett og kultur

Idrett og kultur gir barn og unge mestring, vennskap og trygge fellesskap. Det er noe av det viktigste vi har for å forebygge utenforskap, ensomhet og inaktivitet. Frivilligheten gir samtidig voksne og eldre viktige arenaer for fellesskap, mening og aktivitet. Å styrke frivilligheten er viktig for å sikre at flere får en arena å engasjere seg på. Senterpartiet vil føre en politikk som spiller på lag med frivilligheten.

Idrett og kultur skaper tilhørighet, mestring og glede. De inkluderer, setter rammer og fremmer gode verdier. Barn og unge lærer å ta vare på hverandre, og å respektere hverandre. Også svært mange voksne og eldre er aktive i idrett og kultur. Selv om fysisk aktivitet, mestring og tilhørighet er viktig for de yngste, er også den voksne delen av befolkningen, både delaktige og engasjerte i organiserte fritidsaktiviteter. At voksne mennesker jobber som frivillige, eller tar del i aktiviteter som frivilligheten skaper, forebygger ensomhet og gir mange et meningsfylt voksenliv.

Nærhet og lokal utvikling

For Senterpartiet handler frivillighetspolitikk om tillit og tilrettelegging – ikke detaljstyring. Det er avgjørende at frivilligheten har lokalpolitikere som spiller på lag. For at frivilligheten skal kunne blomstre og videreutvikles, må kommunene se etter løsninger, heller enn begrensninger og hindringer. En bør arbeide for stabile og tydelige støtteordninger, kutte unødvendig byråkrati og strebe etter gode løsninger.

Vårt mål er at beslutninger skal tas nær folk, og å bygge opp under lokalt engasjement og utvikling.

Dugnadsånden er en samfunnsressurs

Senterpartiet mener at samfunnet ikke bare bygges av offentlige budsjetter og markedsaktører, men av mennesker som stiller opp for hverandre. Mennesker som ønsker å bidra til noe større enn seg selv, og som er villige til å ofre av seg og sin tid, for et større fellesskap.

Frivilligheten og dugnadsånden trenger tillit, enkle ordninger og støtte. Mange møter i dag et unødvendig byråkrati, stengte dører og tungvinte regler. Det svekker engasjementet og hever terskelen for å delta.

Kommuner og fylkeskommuner må være tilretteleggere, ikke bremseklosser.

Fasiliteter og tilrettelegging

Idrett og kultur er fullstendig avhengig av fasiliteter og arenaer - uten lokaler og anlegg stopper mye opp. Derfor må det offentlige prioritere fasiliteter som gjør det mulig å skape aktivitet i hele landet.

Det er bred enighet om at frivilligheten bidrar med store verdier inn i fellesskapet. For hver krone man putter inn i frivilligheten, får man det mangedoble tilbake. Det er derfor avgjørende at kommunene og fylkeskommunene fortsetter å sette av midler til anlegg, fasiliteter og aktivitet i lokalsamfunnene.